

Абылқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті

МООК

«Ғылыми зерттеулер әдіснамасы»

3-ші бөлім. Магистрлік диссертацияның түсінігі мен құрылымы

Дәріс оқытушы:

Доктор PhD, Аринова Сания Каскатаевна

БӨЛІМНІҢ МАҚСАТЫ:

"Ғылыми зерттеулер әдіснамасы" пәні техникалық ой-өрісті және металлургия саласындағы магистрлердің қолданбалы және ғылыми-зерттеу міндеттерін шешу қабілеттерін қалыптастыруды мақсат етеді.

Бөлімнің жоспары:

Зерттеудің мақсаты тұжырымдау

Зерттеудің мақсаты тұжырымдау

- ▣ Зерттеудің мақсаты оның соңғы нәтижесіне бағытталған. Бұл танымдық немесе практикалық болуы мүмкін. Тапсырмалар зерттеу мақсатына жету үшін жауап алу керек сұрақтарды тұжырымдайды.
- ▣ Зерттеудің мақсаты әр сілтеме басқа байланыстарды сақтау құралы ретінде қызмет ететін логикалық өзара байланысты тізбекті құрайды. Зерттеудің түпкі мақсатын оның жалпы мақсаты деп атауға болады.
- ▣ Аталған проблема диссертацияның кіріспесінде зерттеу мақсатының тұжырымында көрініс табуы керек. Мақсат зерттеу тактикасын, яғни мәселені шешуге болатын нақты зерттеу тапсырмаларының реттілігін анықтайды.

Мәселенің шешімі - диссертацияның мазмұны. Бастапқыда ол зерттеудің негізгі гипотезасы түрінде қалыптасады. Бұл сынақ шешім және ол диссертация мәтінінде тексеріліп, дәлелденуі керек.

Сонымен, міндеттің сипаты мақсаттың мазмұнына байланысты, ал мақсат мәселенің тұжырымдалуының анықтығына байланысты. Мақсат зерттеу мәселесін шешуді қамтиды, зерттеу міндеттері жалпы зерттеу мәселесін шешудің әртүрлі тәсілдерін анықтайды.

Ғылыми зерттеудің объектісі - нақты шекаралары, болмыстың салыстырмалы дербестігі бар шындықтың белгілі бір элементі. Нысан проблемалық жағдай туғызады және оқуға таңдалады.

Ғылыми зерттеудің пәні –бұл объектінің логикалық сипаттамасы, оның таңдау қабілеті зерттеушінің ақыл ойды қарау орнын, шындықтың бақыланатын сегментінің аспектісін немесе жеке көріністерін таңдаудағы қалауымен анықталады.

Магистрлік диссертациядағы зерттеу нысаны зерттеу объектісінің кез келген құрамдас бөлігі болуы мүмкін. Зерттеудің әр тақырыбы әртүрлі аспектілерді қамтиды. Сонымен қатар, олардың әрқайсысы тәуелсіз зерттеу нысаны бола алады.

▣Зерттеу объектісі мен пәні ғылыми процестің категориялары
▣ретінде жалпы және ерекше ретінде өзара байланысты. Зерттеу нысаны ретінде қызмет ететін объектіде оның тек бір бөлігі ғана ерекшеленеді. Оған дәл магистранттың басты назары бағытталған, өйткені зерттеу тақырыбы диссертация тақырыбын анықтайды, ол тақырып парағында көрсетілген.

Ғылыми нәтижелер. «Диссертацияда ... автордың қоғамдық қорғауға ұсынған жаңа ғылыми нәтижелері мен ережелерінің жиынтығы ... және автордың ғылымға қосқан жеке үлесі туралы куәлік болуы керек».

Ғылыми нәтиже - бұл белгілі бір формада немесе басқа формада көрсетілген білім жүйесінің үзіндісі және / немесе білімді қолданудың әсері.

Кез-келген ғылыми зерттеулерде басқаларына қатысты кейбір ғылыми нәтижелер алдын-ала (соның ішінде бастапқы) және / немесе нәтижесінде (соның ішінде соңғы) әрекет етуі мүмкін.

Ғылыми ережелер - бұл зерттеу тұжырымдамасы бар, нақты зерттеу тұжырымдамасы түрінде берілген теориялық нәтижелер

- идеялар, зерттеу тақырыбын сипаттайтын және / немесе оларды қолдану немесе іске асыру тәсілдерін көрсетеді. Ғылыми ережелердің маңызды түрлеріне дәлелдемелер, негіздеу, түсіндіру, қорытындылар, ұсыныстар жатады.

- Ғылыми ережелер басқа ғылыми нәтижелерді жоққа шығармайды. Басқа ғылыми нәтижелер, ғылыми ережелерге қарағанда, әдетте практикалық бағытқа ие.

Олар ғылыми тұжырымдар түрінде тұжырымдалған ғылыми нәтижелер-идеялардың көрінісі болып табылатын ғылыми шығармашылықтың объектілері. Мұндай нәтижелер теориялықтан практикалыққа дейін кең ауқымда болады. Олар әдістемелік және пәндік деңгейдің нәтижелері түрінде көрінеді: ғылыми эффектiлер, эксперимент нәтижелері, ғылыми аспаптар, құрылғылар, техникалық және ұйымдастырушылық жүйелер.

Қорғауға ұсынылған тағы бір маңызды ғылыми нәтижелер (ғылыми ережелер болып табылмайтын) модель, әдіс, әдіс, формула қатынасы сияқты нәтижелер және ғылыми-әдістемелік сипаттағы басқа нәтижелер болып табылады.

Қорғауға ұсынылған ең маңызды ғылыми ережелер мен басқа да жаңа ғылыми тұжырымдарды диссертацияның барлық бөлімдері бойынша қорытындылар бойынша жұмыстар аяқталғаннан кейін түзету ұсынылады.

▣ Қорытынды тұжырымдар қазірдің өзінде диссертациялық зерттеудің жалпы мақсатына жету тұрғысынан шешуші болып табылатын, жалпыланған түрде қабылданған тұжырымдар мен олардың элементтерінің негізінде түзетілсе, екіншіден, олардан үлкен ғылыми шығармашылық пен аса күрделі ғылыми негіздеу қажет болды - вания немесе дәлелдемелер, үшіншіден, ғылыми маңыздылығы, жаңалығы мен маңыздылығы жоғары.

▣ Қажет болған жағдайда, назар аударуға лайықты нәтижені нақты тұжырымдамамен сипаттауға болады: толық ғылыми көрінуімен («алғашқы қарастырылған», «теңдесі жоқ», «түпнұсқа») немесе жартылай ғылыми жаңалығы бар нақтыланған тұжырымдамамен («өзгертілген», «озық»және т.б.).

Ол ең маңызды ғылыми ережелер мен басқа да жаңа ғылыми нәтижелер нақты диссертациялық зерттеудің мәні мен нәтижелерін түсіндіре отырып, бір-бірін толықтыруға тырысуы керек.

Диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалығы - оның авторға

алған нәтижелерін және тұтастай алғанда зерттеу нәтижелерін сипаттауда «бірінші рет» ұғымын қолдануға құқық беретін ерекшелігі. Ғылымда к ұғымы белгілі бір ғылыми әзірлеменің авторы алған нәтижелерді жарияламас бұрын мұндай нәтижелер болмайтындығын білдіреді.

МӨЖ арналған тапсырма

- 1) Магистрлік диссертацияның мақсатын тұжырымдауды қалай түсінесіз?
- 2) Магистрлік диссертацияның мақсаты неден тұрады?

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. – М.: Либроком, 2010. – 280 с.
2. Крампит А.Г., Крампит Н.Ю. Методология научных исследований. – Томск: Изд-во Том. политехн. ун-та, 2008. – 164 с.
3. Коробко В.И. Основы научных исследований: курс лекций: учеб. пособие для студентов строительных специальностей. – М.: АСВ, 2000. – 218 с.
4. Герасин А.Н., Отварухина Н.С. Магистерская диссертация: учеб. пособие для магистрантов / Мос. гос. ин-т управл. – М., 2010. – 56 с.
5. Перспективные технологические процессы в металлургии: учебное пособие для студентов, магистрантов и докторантов / А. З. Исагулов [и др.]. - Караганда : КарГТУ, 2017. - 78 с. - ISBN 978-601-315-308-7